

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 1 lipca 1959 r. **Nr 4**

TREŚĆ:

7

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE Nr 169

MINISTRA ŁĄCZNOŚCI

z dnia 12 listopada 1958 r.

w sprawie wykonania punktów alarmowych na telefonicznych liniach napowietrznych.

W wielu miejscowościach wiejskich na terenie całego kraju brak jest połączeń telefonicznych, co jest jedną z poważnych przyczyn zwiększenia strat spowodowanych pożarami, powodziami oraz innymi klęskami żywiołowymi i nieszczęśliwymi wypadkami.

W celu ułatwienia szybkiego alarmowania w takich wypadkach właściwych instytucji, zarządzam co następuje:

1. W miejscowościach nieposiadających połączenia telefonicznego, przez które przebiegają napowietrzne linie telefoniczne, należy na słupach telefonicznych wskazanych przez wojewódzkie komendy straży pożarnych wykonać stałe punkty alarmowe.
2. Urządzenie punktu alarmowego polega na zainstalowaniu na słupie telefonicznym specjalnej skrzynki alarmowej i podłączeniu jej na stałe równolegle do czynnego toru telefonicznego. Skrzynka umożliwia podłączenie się do toru telefonicznego aparatem telefonicznym (mikrotelefonem) zakończonym wtyczką dwustykową.
3. Do celów alarmowych należy wykorzystywać przede wszystkim tory aboneckie, przyłączone do central z całodobową obsługą. W razie braku torów aboneckich można korzystać z mniej ważnych torów okręgowych w czym decyzję pozostawia się DOPiT. Skrzynki alarmowe można podłączać do torów obsługujących jednostki MO, jedynie w braku innych torów a możliwość wykorzystania takiego toru powinna być uzgodniona pomiędzy Wojew. Komendą Straży Pożarnych i Wojewódzką Komendą MO.

   Nie jest dopuszczalne korzystanie dla tych celów z torów dzierżawionych.
4. O podłączeniu punktu alarmowego na linii abonenckiej należy powiadomić abonenta.
5. Instalacje urządzeń na punktach alarmowych będą wykonywały jednostki techniczne PPTiT na zlecenie jednostek terenowych straży pożarnych w myśl obowiązujących przepisów za opłatą instalacyjną 350 zł. od każdego punktu.
6. Skrzynki alarmowe, rurki instalacyjne stalowo-pancerne i aparaty telefoniczne (mikrotelefony) stanowią własność jednostek straży pożarnych.
7. Przebudowa urządzeń, jak i wszelkie zmiany w tej instalacji oraz konserwacja i remonty mogą być dokonywane wyłącznie przez jednostki PPTiT.
8. Jednostka straży pożarnej, zlecająca wykonanie punktu alarmowego dostarcza jednostkom PPTiT przyjmującym zlecenie skrzynkę alarmową z kompletnym wyposażeniem, rurkę

instalacyjną stalowo-pancerną, materiał pomocniczy niezbędny do zainstalowania skrzynki i umocowania rurki oraz zapasowy komplet odgromników i bezpieczników.

9. Jednostki straży pożarnych dostarczają aparaty telefoniczne (mikrotelefony), przystosowane do korzystania z punktów alarmowych osobom zobowiązanym do alarmowania.

10. Dokonywanie połączeń telefonicznych jest dozwolone wyłącznie na hasło „Ratunek" (bezpłatnie) na podstawie art. 41, ust. 1 dekretu z dnia 11 marca 1955 r. o łączności, (Dz. U. nr 12 poz. 71).

11. W razie stwierdzenia przeprowadzenia rozmowy o charakterze innym niż określonej w punkcie 10 niniejszego zarządzenia należy wystawić rachunek za rozmowę „Błyskawiczną" i obciążyć straż pożarną jako jednostkę odpowiedzialną za prawidłowe korzystanie z punktów alarmowych.

12. Dyrektorzy OPiT zobowiążą podległe im jednostki terenowe do podawania komunikatów przez radiowęzły lokalne o każdorazowym uruchamianiu punktu alarmowego z pouczeniem o sposobie korzystania z nich (w jaki sposób i w jakich przypadkach).

13. Konserwacje omawianych urządzeń alarmowych wykonują bezpłatnie jednostki PPTiT, przy czym części zamienne (wkładki mikrofonowe, słuchawkowe, ogniwa, sznury, odgromniki, gniazdka, itp.) potrzebne do konserwacji urządzeń stanowiących własność jednostek straży pożarnych (punkt 6 niniejszego zarządzenia) dostarczają jednostki straży pożarnych.

14. Odnawianie skrzynek alarmowych wykonują jednostki straży pożarnych.

15. Departament Służby Telekomunikacyjnej opracuje instrukcję wykonawczą w zakresie wykonania instalacji, sposobu konserwacji i kontroli zużycia materiałowego, która będzie stanowiła załącznik do niniejszego zarządzenia.

Minister: **Z. Moskwa**

Załącznik do zarządzenia Wewnętrznego Nr 169 Ministra Łączności z dnia 12 listopada 1958 r.

INSTRUKCJA

Instalacji i konserwacji Punktów Alarmowania dla potrzeb straży pożarnych, włączonych do telefonicznych torów napowietrznych.

1. Postanowienia ogólne

1.1. Instrukcja niniejsza stanowi załącznik do zarządzenia wewnętrznego Nr 169 Ministra Łączności z dnia 12.XI.1958 r.

1.2. Zespół urządzeń alarmowych dla potrzeb straży pożarnych składa się z następujących, zasadniczych elementów:

a) skrzynki słupowej, zwanej dalej skrzynką alarmową, wyposażonej w zespół odgromnikowo - ochronnikowy, gniazdka wtyczkowego do włączenia przenośnego aparatu telefonicznego lub mikrotelefonu, zacisków do podłączenia przewodów DGa, zacisku do podłączenia uziemienia oraz klucza z trójkątnym otworem do zamykania skrzynki,

b) rurki stalowo-pancernej o dł. 3 m odpowiednio przystosowanej do umocowania do skrzynki i słupa zakończonej fajką porcelanową,

c) aparatu telefonicznego przenośnego lub mikrotelefonu ze sznurem zakończonym wtyczką.

1.3. Sprzęt wymieniony w pkt. 1.2. dostarcza jednostka straży pożarnej, zlecająca wykonanie punktu alarmowego. Wspomniany sprzęt pozostaje własnością straży pożarnych.

Materiały pomocnicze potrzebne do wykonania instalacji punktu alarmowego jak: śruby do drzewa, klamerki, gwoździe, przewód DGa, drut przewodowy na uziemienia itp., dostarcza jednostka techniczna pp. PPTiT.

1.4. Lokalizację punktu alarmowego ustala straż pożarna w uzgodnieniu z terenowo właściwą jednostką techniczną pp. PPTiT.

1.5. Instalację punktu alarmowego wykonuje terenowo właściwa jednostka techniczna pp. PPTiT na zlecenie straży pożarnej.

1.6. Upoważnienie do korzystania z punktu alarmowego, wydaje terenowo właściwa komenda straży pożarnych. Wykaz upoważnionych do korzystania z punktu alarmowego, odnośna komenda straży pożarnych przesyła do celów służbowych związanych z konserwacją terenowo właściwej jednostce technicznej pp. PPTiT.

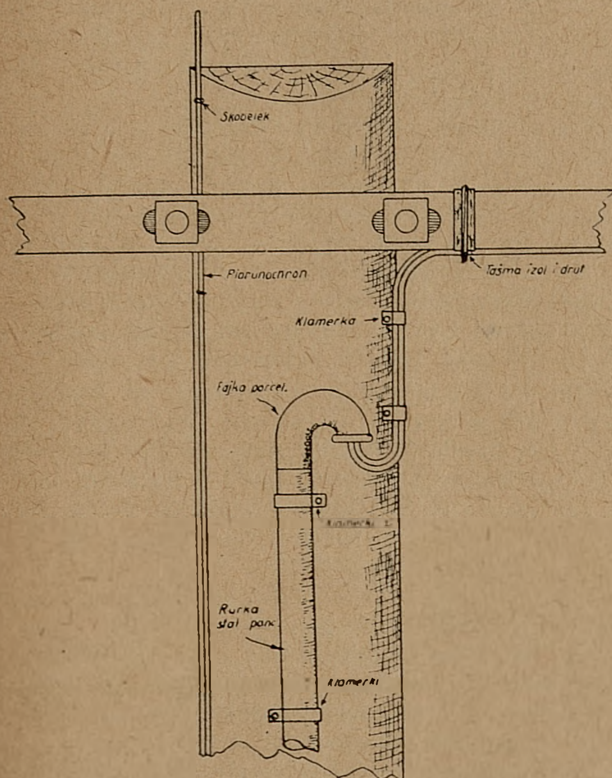
2. Instalacja

2.1. Skrzynkę alarmową należy podłączyć równolegle do torów telefonicznych abonenckich, przyłączonych do central z całodobową obsługą, po uprzednim powiadomieniu danego abonenta.

2.2. W przypadku braku torów telefonicznych aboneckich, mogą być do tych celów wykorzystane najmniej obciążone tory telefoniczne III klasy okręgowe nie uwielokrotnione.

2.3. W przypadku braku torów telefonicznych wymienionych w pkt. 2.1 i 2.2. mogą być wykorzystane tory telefoniczne MO, i Leśnictwa, z tym, że podłączenie skrzynki alarmowej do tych torów, zostanie uprzednio uzgodnione między Wojewódzką Komendą Straży Pożarnych a Komendą MO. lub Nadleśnictwem.

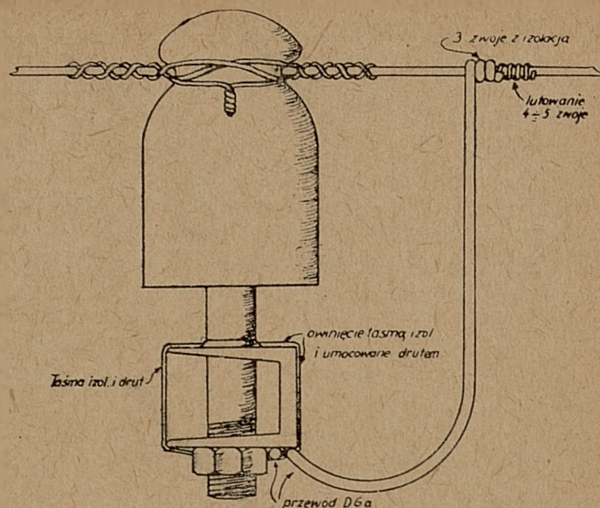
2.4. Wkręcanie rurki stalowo-pancernej do skrzynki, założenie fajki porcelanowej do górnego końca rurki, oraz wciąganie przewodów DGa do rurki, powinno być wykonane na ziemi, przed umocowaniem skrzynki do słupa.

Rys. 1.
Wyprowadzenie przewodów DGa z rurki stalowo-pancernej do toru telefonicznego na poprzecznikach

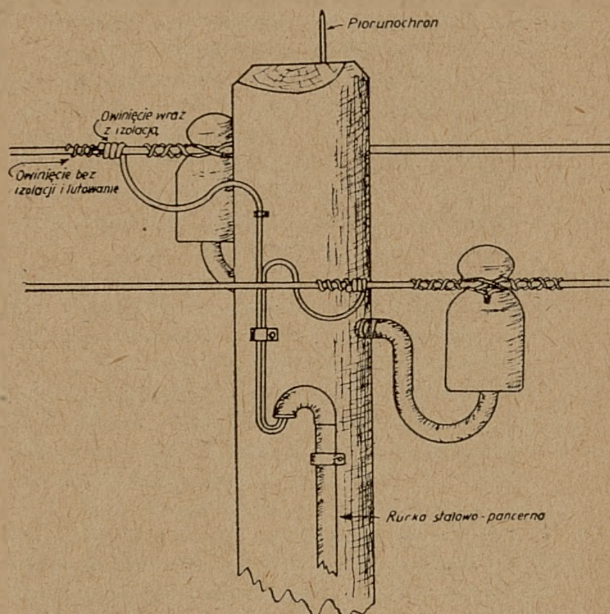
2.5. Skrzynkę alarmową należy umocowywać do słupa teletechnicznego na wysokości 1,7 m od ziemi, licząc do górnej krawędzi skrzynki z tym, by umocowanie skrzynki alarmowej zapewniało dogodny dostęp dla alarmujących.

2.6. Skrzynkę alarmową należy przymocować do słupa za pomocą 2-ch śrub do drzewa z łbem kwadratowym, o średnicy 7 mm i długości 50 mm. Rurkę stalowo-pancerną umocowuje się za pomocą klamerek ocynkowanych (okrągłych) o średnicy 18 mm i gwoździ stalowych długości 50 mm. Odstęp między klamerkami umocowanymi na przemian tj. raz z prawej raz z lewej strony rurki stalowo-pancernej, powinien wynosić 35 cm. Przed umocowaniem górnego końca rurki, należy zwrócić uwagę by wygięcie fajki skierowane było w stronę wygodniejszego i bliższego doprowadzenia przewodów DGa do toru telefonicznego napowietrznego.

Rys. 2.
Podłączenie przewodów DGa do toru napowietrznego z poprzecznika

2.7. Przewody DGa powinny być wyprowadzone z fajki porcelanowej lekkim łukiem w kierunku poprzecznika lub haków, odpowiednio ułożone i umocowane do słupa za pomocą klamerek, zaś do poprzecznika taśmą izolacyjną i cienkim drutem przewiązkowym. Od poprzecznika należy przewody DGa doprowadzić łukiem do przewodów napowietrznych, odpowiednio umocować i zalutować. Przykładowe wyprowadzenie przewodów DGa z fajki porcelanowej doprowadzenie do poprzecznika a następnie do przewodów napowietrznych, podane jest na rys. 1 i 2. Wyprowadzenie przewodów DGa do przewodów napowietrznych zawieszonych na hakach podane jest na rys. 3.

Rys. 3.
Wyprowadzenie przewodów DGa z rurki stalowo pancernej do toru telefonicznego na hakach

2.8. Słup na którym jest zainstalowany punkt alarmowy, powinien być zaopatrzony w piorunochron z doprowadzeniem przewodu uziemiającego do skrzynki alarmowej. Do wykonania piorunochronu należy użyć drut stalowy ocynkowany 4 mm zakopany jednym końcem na głębokość 70 cm w specjalnie wykopanym rowie. Długość zakopanego końca drutu powinna wynosić od 1 do 8 m, w zależności od rodzaju gruntu w danym miejscu np. mokradła i czarnoziem 1 m, glina 1,5 m, glina sucha 2 m, piasek mokry 5 m, piasek suchy 6 m, grunt kamienisty 8 m.

O ile wykonanie rowu w danym miejscu okaże się niemożliwe, należy zastosować pręt o średnicy 15—20 mm, lub rurę stalową o średnicy 25 mm i długości 1,5 m.

Pręt lub rurę należy wbić pionowo w ziemię na taką głębokość ażeby górny koniec został wgłębiony na 60 cm, pod powierzchnię ziemi. Do górnego końca pręta lub rury przylutowuje się drut piorunochronu. Odprowadzenie od piorunochronu pod zacisk uziemiający skrzynki alarmowej należy wykonać drutem stalowym 2 mm i w miejscu odprowadzenia zalutować. Przy wykonywaniu odprowadzenia należy unikać ostrych załamań.

2.9. Po wykonaniu instalacji punktu alarmowego należy urządzenie przekazać przedstawicielowi terenowo właściwej komendy straży pożarnych, który potwierdza odbiór na zleceniu druk Nr 1106.

3. Konserwacja

3.1. Przekazanie punktu alarmowego (pkt. 2.9.) jest jednoznaczne z przyjęciem urządzenia alarmowego do konserwacji przez jednostkę techniczną pp. PPTiT.

3.2. Konserwacja punktu alarmowego polega na utrzymaniu w stałej sprawności:

a) toru telefonicznego, do którego włączony jest punkt alarmowy zgodnie z wytycznymi Instrukcji o planowo-zapobiegawczych remontach napowietrznych linii telekomunikacyjnych z dnia 1.I.1958 r.

b) wyposażenia wewnętrznego skrzynki alarmowej wraz z doprowadzeniem,

c) aparatu telefonicznego przenośnego lub mikrotelefonu z tarczą znajdującego się w posiadaniu osoby upoważnionej do korzystania z punktu alarmowego.

3.3. Częstotliwość okresowych przeglądów dla toru i urządzenia wymienionego w pkt. 3.2. ustala się raz na miesiąc. Fakt przeprowadzonej kontroli należy odnotować w dzienniku uszkodzeń druk Nr 1260.

3.4. Konserwacja aparatu telefonicznego lub mikrotelefonu polega na doraźnej drobnej naprawie wykonywanej na miejscu np. przez wymianę wkładki mikrofonowej, słuchawkowej, muszli i pierścieni do mikrotelefonu, sznura, ogniw i ewentualnie tarczy numerowej.

3.5. Części wymienne i materiały potrzebne do konserwacji przenośnego aparatu telefonicznego, mikrotelefonu i wyposażenia skrzynki alarmowej, dostarczają nieodpłatnie konserwatorom, terenowo właściwe jednostki straży pożarnych.

3.6. Warsztatowa naprawa aparatu telefonicznego lub mikrotelefonu wymienionego w pkt. 3.2. może być wykonana przez jednostkę techniczną pp. PPTiT lecz na podstawie zlecenia wydanego przez straż pożarną i odpłatnie. W przypadku jeżeli aparat telefoniczny nie jest typowy, naprawa może być dokonana odpłatnie i tylko po dostarczeniu części wymiennych przez straż pożarną.

3.7. W czasie przeprowadzania remontu linii i torów telefonicznych do których włączone są punkty alarmowe, należy unikać przerw w łączności i codziennie po godzinach pracy sprawdzać czy tor telefoniczny z urządzeniem alarmowym pozostaje w stanie dobrym.

3.8. Odnawianie (malowanie) skrzynek alarmowych i rurek stalowo-pancernych wykonują jednostki straży pożarnych.

3.9. Po każdej burzy uprawniony do korzystania z punktu alarmowego obowiązany jest w czasie 2 godzin przeprowadzić kontrolną rozmowę z centralą. Jeżeli w podanym czasie rozmowa nie zostanie przeprowadzona, konserwator obowiązany jest udać się na linię i uszkodzenie usunąć.

3.10. Rejonowe Urzędy Telekomunikacyjne ustalą z powiatowymi komendami straży pożarnych tryb postępowania przy zapotrzebowaniu i nieodpłatnym dostarczaniu konserwatorom części wymiennych do konserwacji punktów alarmowych.

3.11. Konserwator obowiązany jest sprawdzać czy aparaty telefoniczne lub mikrotelefony przechowywane są w miejscu suchym i niedostępnym dla osób postronnych, a w przypadku stwierdzenia niewłaściwego przechowywania wspomnianego sprzętu, zgłaszać o tym terenowo właściwej komedndzie straży pożarnych.

4. Postanowienia końcowe

4.1. Za właściwą instalację i konserwację punktów alarmowych odpowiedzialni są kierownicy Nadzorów Teletechnicznych.

4.2. Za należytą kontrolę stanu punktów alarmowych i przestrzeganie postanowień niniejszej instrukcji, odpowiedzialni są dyrektorzy lub naczelnicy Rejonowych Urzędów Telekomunikacyjnych.

4.3. Niniejsza instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Warszawa, dnia 10.III.1959 r.

Wicedyrektor Departamentu
Służby Telekomunikacyjnej:
mgr inż. J. Możejko

8

ZARZĄDZENIE Nr 11/59

KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 1 lipca 1959 r.

w sprawie uruchomienia i korzystania z punktów alarmowych straży pożarnych.

§ 1.

W nawiązaniu do zarządzenia wewnętrznego Nr 169 Ministra Łączności z dnia 12 listopada 1958 r. w sprawie wykonania punktów alarmowych na telefonicznych liniach napowietrznych, celem usprawnienia łączności alarmowej dla terenów wiejskich wprowadza się:
- wytyczne w sprawie uruchomienia punktów alarmowych straży pożarnych, stanowiące załącznik Nr 1 do zarządzenia,
- instrukcję ramową o sposobie korzystania z punktów alarmowania straży pożarnych, stanowiącą załącznik Nr 2 do zarządzenia.

§ 2.

Traci moc zarządzenie Nr 21/58 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 23 grudnia 1958 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych uruchomienia punktów alarmowania straży pożarnych oraz instrukcji ramowej o sposobie korzystania z punktu alarmowego straży pożarnych.

§ 3.

Zarządzenie obowiązuje z dniem podpisania.

Komendant Główny: **R. Darczewski**

Zał. Nr 1 do zarządzenia Nr 11/59 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 1 lipca 1959 r.

WYTYCZNE

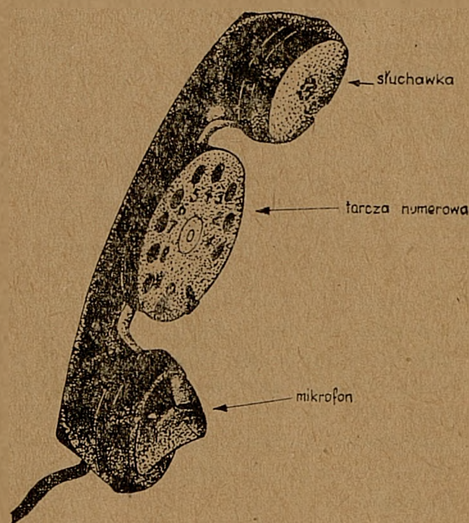
w sprawie uruchomienia punktów alarmowych straży pożarnych.

1. W miejscowościach, przez które przebiegają napowietrzne linie telefoniczne, a w których nie ma połączenia telefonicznego, należy instalować skrzynki alarmowo-sygnalizacyjne — zgodnie z planami opracowanymi uprzednio przez wojewódzkie komendy straży pożarnych, uzgodnionymi z terenowo właściwymi jednostkami technicznymi pp. P.P.T.iT. W pierwszej kolejności instaolwanie tych skrzynek powinno następować na torach telefonicznych włączonych do central z całodobową obsługą.
2. Skrzynki alarmowo-sygnalizacyjne są dodatkowo wyposażone w polowy aparat telefoniczny, względnie w mikrotelefon przechowywany przez:
   - członka ochotniczej straży pożarnej, jeżeli w danej miejscowości istnieje zorganizowana straż,
   - sołtysa, jeżeli we wsi straży nie ma.
3. Na budynku, w którym znajduje się polowy aparat telefoniczny lub mikrotelefon, powinna być umieszczona na widocznym miejscu tabliczka z napisem „Punkt Alarmowy Straży Pożarnych".
4. Do obowiązków osoby przechowującej polowy aparat telefoniczny lub mikrotelefon należy alarmowanie w wypadku pożaru jednostek straży, zgodnie z instrukcją dla danego punktu alarmowania straży pożarnych oraz alarmowanie innych wypadków objętych hasłem „Ratunek".
5. Wyznaczanie lokalizacji punktu alarmowania straży pożarnych we wsi dokonuje powiatowy komendant straży pożarnych w porozumieniu z prezydium gromadzkiej rady narodowej i przy udziale terenowo właściwej jednostki technicznej pp. P.P.T.iT.
6. Wyposażenie punktu alarmowania straży pożarnych składające się z:
   - skrzynki alarmowo-sygnalizacyjnej,
   - tablicy z napisem „Punkt Alarmowy Straży Pożarnych",
   - polowego aparatu telefonicznego lub mikrotelefonu,
   - instrukcji ramowej korzystania z punktu alarmowego straży pożarnych,
   - notatnika do zapisywania przeprowadzonych rozmów telefonicznych dostarcza powiatowa komenda straży pożarnych.

   Odbiór skrzynki alarmowo-sygnalizacyjnej powinien być pokwitowany przez sołtysa, a pozostałego wyposażenia wymienionego wyżej — przez osobę wyznaczoną do alarmowania.
7. Powiatowy komendant straży pożarnych obowiązany jest uzupełnić pkt 3 instrukcji ramowej o sposobie korzystania z punktu alarmowego straży pożarnych konkretnymi danymi z planu alarmowania miejscowości.

   Plan alarmowania telefonicznego powinien być również naklejony na wewnętrznej stronie drzwiczek skrzynki alarmowo-sygnalizacyjnej.

— zamyka drzwiczki skrzynki sygnalizacyjno-alarmowej,
— odnosi mikrotelefon do punktu alarmowego straży pożarnych i wpisuje przeprowadzone rozmowy do przeznaczonego na ten cel notatnika.

Rys. 5. Mikrotelefon z tarczą numerową

c) **gdy posiada mikrotelefon z tarczą numerową:**
— wkłada do gniazdka wtyczkę, którą zakończony jest sznur mikrotelefonu,
— czeka na otrzymanie sygnału ciągłego,
— po otrzymaniu sygnału wykręca żądany numer,
— gdy usłyszy zgłoszenie się jednostki straży pożarnej (czy innego żądanego abonenta), składa meldunek o pożarze (przeprowadza rozmowę),
— po zaalarmowaniu jednostek podanych w wykazie, wyjmuje z gniazdka wtyczkę,
— zamyka drzwiczki skrzynki sygnalizacyjno-alarmowej,
— odnosi mikrotelefon do punktu alarmowego straży pożarnych i wpisuje przeprowadzone rozmowy do przeznaczonego na ten cel notatnika.

4. W notatniku przydzielonym przez komendę powiatową straży pożarnych — upoważniona osoba z punktu alarmowego straży pożarnych, obowiązana jest wpisywać wszystkie przeprowadzone rozmowy z podaniem daty i godziny. O ile rozmowy zostały przeprowadzone przez osoby postronne, do notatnika wpisywać należy również imię, nazwisko i miejsce zamieszkania zgłaszającego wypadek.
5. Zabezpieczenie aparatu telefonicznego w zimie:
— nie należy trzymać mikrofonu blisko ust ani dmuchać bez potrzeby do mikrofonu. Wydychana para może spowodować pokrycie się błony (mebrany) warstwą lodu.
— nie należy wnosić aparatu telefonicznego lub mikrotelefonu z mrozu odrazu do ciepłego pomieszczenia, ponieważ powoduje to pokrywanie się wilgocią metalowych części aparatu. Aparat telefoniczny lub mikrotelefon przed wniesieniem do ciepłego pomieszczenia należy stopniowo ogrzać a następnie wnieść. Jeżeli aparat lub mikrotelefon pokryje się wilgocią, należy go przetrzeć, zwracając przy tym uwagę na styki.
— nie należy stawiać aparatu telefonicznego na śniegu i lodzie — w tym celu wbić pod skrzynką alarmową hak, na którym powiesić aparat na pasku nośnym.
6. Po każdej burzy w czasie do 2 godzin, upoważniona osoba z punktu alarmowego straży pożarnych, obowiązana jest do przeprowadzenia kontrolnej rozmowy z centralą telefoniczną.

Przeprowadzenie w czasie 2 godzin po burzy rozmowy kontrolnej z centralą jest dowodem, że łączność telefoniczna jest dobra.

Jeżeli jednak w ciągu 2 godzin po burzy nie udało się przeprowadzić rozmowy kontrolnej z centralą, należy oczekiwać przybycia konserwatora.
7. W czasie akcji interwencyjnej (pożaru) w danej miejscowości lub w pobliżu, upoważniona osoba z punktu alarmowego straży pożarnych jest zobowiązana do udostępnienia d-cy akcji korzystania ze skrzynki alarmowo-sygnalizacyjnej.
8. Wszelkie nadużywanie w zamawianiu rozmów z punktu alarmowego straży pożarnych, w innych przypadkach niż podano na początku instrukcji jest surowo zabronione.

Wydaje — Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, W-wa, ul. Słowackiego 52/54.

Warunki prenumeraty — Zamówienia na prenumeratę tylko roczną niniejszego dwumiesięcznika należy kierować na adres: „Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, Wydział Wydawniczy, Warszawa, ul. Słowackiego 52/54", z jednoczesnym dokonaniem wpłaty zł 24 — do Narodowego Banku Polskiego, X Oddział Miejski w Warszawie, konto Nr 1543-9-175, zaznaczając cel wpłaty. W zamówieniu należy podać dokładny adres wysyłkowy.

Druk. MSW — Zam. Nr 1539/59